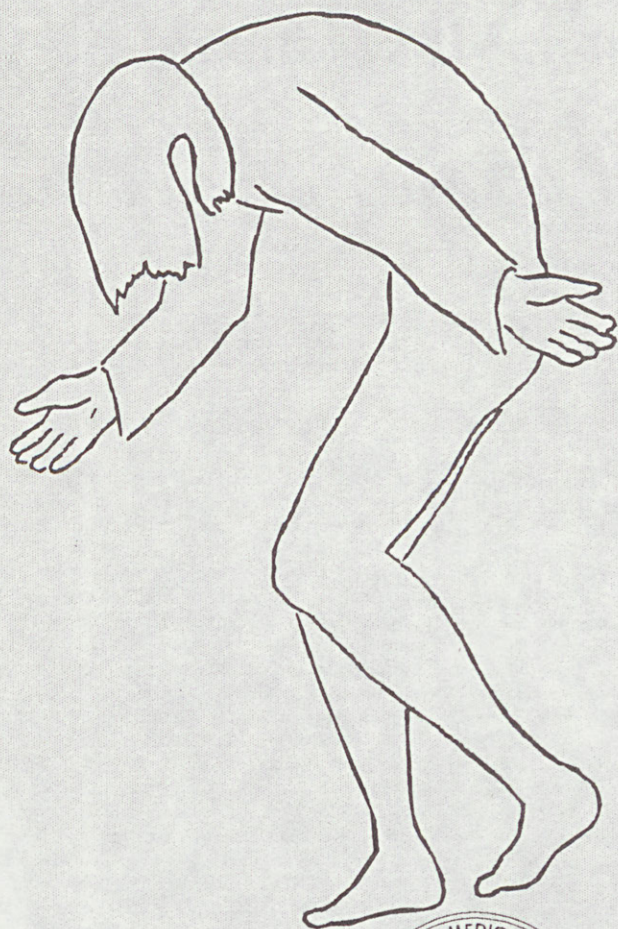

December 1993

A tartalomról:
SZMSZ módosítás
A tudomány
nagykövetei
Habsburg Ottó
DÖK-választás
SPORT
EDJB
CSAP
BUÉK

KÉRDŐJEL

A Debreceni
Orvostudományi Egyetem lapja

INGYENES

Minden kedves olvasónak boldog, sikeres új esztendőt kívánnak

a Kérdőjel szerkesztői !

Vérrel az életért

A Magyar Hemofilia Egyesület és a DAB Haemostasis Munkabizottsága november 20-án közösen rendezte meg az első Hemofilia Napot. Vértékeny betegek, családtagjaik, a kezelésüket végző orvosok, a szakmai felügyeletet gyakorló szervek képviselői hallgathatták a szervezeti élet legújabb eseményeiről szóló beszámolókat, továbbá a betegség laboratóriumi diagnosztikai és terápiás újdonságairól szóló előadásokat.

Kedvező bejelentéssel indult a program: Ralovics főtanácsos a Népjóléti Minisztériumból arról tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a 1994-ben 800 millió forintot terveznek a vértékeny betegek számára életfontosságú faktor koncentrátumok importjára fordítani. A további fejlesztés két úton képzelhető el: vagy a hazai plazma külföldi feldolgozása és a késztermék visszajuttatása a magyar vértékeny betegek számára, vagy a hazai koncentrátum-gyártás megszervezése lehet a távolabbi cél.

A hemofiliás betegek nevében a Magyar Hemofilia Egyesület elnöke, Pelyhe Tamás beszélt. Három éve alakult az egyesület, fő feladata a vértékeny betegek érdekvédelme. Hasonló egyesületek nagy múlttal és hatékonysággal dolgoznak Nyugat-Európa országában. A hazai helyzet sem kedvezőtlen. Ha nem is korlátlanul, de elérhetőek a legkorszerűbb faktor-készítmények is, a társaság bekapcsolódott az európai társaságok munkájába, vértékeny gyermekek nyári tábortáborozását szervezték meg. További feladatuk a hemofilia-gondozás kiegészítő részeinek (pl. gyógytorna) még jobb megszervezése, új támogatók keresése, a véradásért folyó propagandában aktívabb tevékenység kifejtése.

A Hemofilia Nap szakmai programját elsősorban a II. Belklinika orvosai (Pfliegler György, Tomai István, László Pál, Boda Zoltán) szervezték. Előadást tartott a megyei Véraló Állomásról Boháty Ilona. A megyei helyzet értékelése után további előadások, hozzászólások következtek, ezek közül elsősorban Kolumbán Péter (Maros megye), Jakó János (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) és Králl Géza (Budapest) beszámolóit emelhetők ki. Az elnöki feladatokat Rák Kálmán professzor látta el.

Az újszerű rendezvény, orvosok és betegek közös tanácskozása a legaktuálisabb kérdésekről, feladatokról igen sikeresnek tartható, visszhangja kedvező mind a szakmai, mind a laikus közönség részéről. A DAB székháza optimális helyszínt biztosított a rendezvénynek.

(Sajnáljuk, hogy a helyi sajtó az eseményről - kérésünk ellenére - sem előzetesen, sem később nem tudósított.)

Boda Zoltán
a DAB Haemostasis
Munkabizottságának elnöke

A professzor emlékére

A Magyar Ideg- és Elmeorvosok Társasága (MIET) 1993. december 14-én a DOTE Ideg- és Elmegyógyászati Klinikájának tantermében tartotta Sántha Kálmán-emlékülését.

A MIET által alapított és kétévente átadásra kerülő "Sántha Kálmán-emlékérmet" ezúttal Molnár László professzornak, a DOTE Ideg- és Elmegyógyászati Klinikája volt tanszékvezető egyetemi tanárának adományozta a Társaság vezetősége. A kitüntetést emlékülés keretében adta át a MIET főtitkára. A bensőséges ünnepségen Gergely Lajos rektor ismertette a DOTE Rehabilitációs Bizottságának a határozatát, amelyben az egyetem - korábbi párt- és állami vezetői helyett - megköveti Sántha Kálmán akadémikus professzort azokért a megalázó, igazságtalan, hátrányos megkülönböztetésekért, sérelmekért, amelyet politikai és világnézeti meggyőződéséért, bátor kiállásáért kénytelen volt elszenvedni. Dr. Sántha Kálmánné Dr. Majerszky Klára, a DOTE címzetes egyetemi tanára, a professzor özvegye, harcostársa és munkatársa megindító visszaemlékezésében felidézte a volt tanítványok, munkatársak előtt Sántha Kálmánnak, a tudósnak, a példamutató orvosnak, a kivételes adottságokkal megáldott emberek felejtethetetlen alakját. Molnár László professzor "Az agyágyulás kezelésének lehetőségei" című előadásával honorálta a magas kitüntetést. Az ünnepség résztvevőinek kíséretében a rektor és a kitüntetett koszorút helyezett el Dr. Sántha Kálmánnak az Idegklinikán lévő domborművén és a Debreceni Köztemetőben lévő síremlékén.

A kórus koncertje

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Közművelődési Bizottságának szervezésében tartotta 1993. december 17-én a DOTE Kórusa hagyományos karácsonyi koncertjét az Elméleti Tömb aulájában. A karácsonyi hangulatot ébresztő, stílusos grafikaijú meghívón, Módis László rektorhelyettes kedves, invitáló sorai, valamint a hangversenynek helyet adó aulában az "Advent a virágkötészetben" című kiállítás méltó keretét és ihletet nyújtott a magas művészi színvonalat képviselő kórus műsorához. A tíz műből összeállított program a legmagasabb művészi minősítést a napokban elnyert kórus vezetőjét és tagjait, valamint közreműködőit olyan elhivatottságról tanúskodó teljesítményre ösztönözte, amely méltán ragadta magával a lelkes közönséget. A kórust Berkesi Sándor kamagy vezényelte. Közreműködtek: Lakné Papp Zsuzsa (ének), Lak Sándor (zongora) és ifj. Lak Sándor (gordonka).

Habsburg Ottó hisz a felemelkedésben

Nemhogy a fától az erdőt, hanem még a fát sem látjuk néha

Az orvosi kar avatásának 75. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepség díszvendége Habsburg Ottó és fia, György főherceg volt. A Páneurópai Unió elnökével, medikusok és a Kérdőjel munkatársa váltott szót akkor, amikor Habsburg Ottó a DOTE történetét felelevenítő kiállítást tekintette meg az Elméleti Tömbben.

- Milyen érzésekkel érkezett édesapja utolsó közszereplésének helyszínére?

- Nézze kérem, még visszaemlékszem rá, hiszen már öt éves voltam akkor. Én ugyan nem voltam Debrecenben, de emlékszem, amikor szüleim elutaztak Gödöllőről, aztán pedig az avatóünnepségről vissza kellett menniük Bécsbe, ahol egy új politikai válság tört ki. Mi pedig Gödöllőn rekedtünk. Ezen kívül láttam már akkor egy pár nagyon szép fényképet az avatóünnepségről. Az egyikre különösképpen emlékszem: egy zsidó rabbi megáldja apámat. Később, 1940-ben - akkor már nagyon öreg volt a rabbi, a 90. évén is túljárt - New Jersey-ben találkoztam még vele.

- Miként értékeli az 1956-os magyar forradalmat?

- Az egy világtörténelmi fordulat volt. Három vagy négy hónappal a mi megmozdulásunk előtt találkoztam egy magasrangú francia katonatiszttel, aki kérdezte, hogy mit hallok Magyarországról. Először történik, hogy a magyarok már nem félnek a kormánytól - feleltem. Azt hiszem, ez a kiindulópont: a félelem egyszerűen eltűnt. Azután az ismert események kezdtek bekövetkezni. Sok kommunistát ismertem, mert én elvileg mindenkiel beszéltem, senkit sem közösképpen ki, mert úgy érzem: ha az én felfogásom helyes, nem kell tartanom a dialógustól. Egész hosszú életemben csak egyetlen megbeszélést nem fogadtam el, azt, ami Hitler Adolffal lett volna. Vele nem akartam szót váltani. Hát nem örült neki. Akkor még ifjú voltam - szemtelenségnek tartotta az álláspontom. Visszatérve a kérdésre: láttam, hogy megtört a kommunista lelke, bizalma. Ők korábban azt hitték, hogy a kommunizmus egyszer s mindenkorra megmarad, hogy ez a földi paradicsom és megdönteni már nem lehet. Itt nálunk megtört ez a hit - és ha valaki már nem bízik a saját ügyében, akkor nem tudja megvédelmezni. Ezzel volt vége a kommunizmusnak. És az a gyönyörű szép, hogy ez éppen a

"A fiatalok érdeke az Egyesült Európa"

Fotó: Szakdidaktikai Csoport

magyarság nevéhez fűződik. Az eseményekben az egyetemi hallgatóknak óriási szerepük volt.

- Hogyan értékeli az ifjúság szerepét az Egyesült Európa kialakításában?

- Az ifjúság jövője az Egyesült Európa. De odáig hosszú, rögös út visz. Aki ma ifjú, az már nem lesz olyan "fideszes" mire az elgondolás megvalósul. De a fiatalok érdeke, világa az Egyesült Európa.

- Mit üzen a következő 75 évre az egyetem diákságának?

- Legyetek bizalommal, és főleg ne fogadjátok el, ha mindenki pesszimista. Ne felejtsetek el, hogy negyven éves rombolás után nem lehet négy éven belül egy országot felépíteni. De azok, akik távolról jönnek - mint én -, látják, hogy hogyan javul időről időre a helyzet Magyarországon. Ha valaki egy fa mellett áll, nem láthatja, hogy a fa nő, de aki csak két évente megy el a fához, az tapasztalja a fejlődést. És itt óriási fantázia és óriási jövő van, és Önöknek nagyon szép szerep jut itt - ha úgy akarják.

N. T.

Kiváló klinikusok, kutatók és oktatók

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Tanácsa 1992-ben alapította Kettesy Aladár professzornak, a Szemklinika tanszékvezető egyetemi tanárának, valamint Fomet Béla professzornak, az I.sz. Belgyógyászati Klinika tanszékvezető egyetemi tanárának a tiszteletére a Kettesy Aladár- és Fomet Béla-emlékérmet, -jutalomdíjat a kiemelkedő tudományos-kutató, gyógyító- és oktatómunkát teljesítő klinikusok kitüntetésére.

A kitüntetés és jutalomdíjat a Klinikai- és Gyógyszerterápiás Bizottság javaslatára az Egyetemi Tanács 2 évenként ítéli oda.

Ezúttal a Kettesy Aladár-emlékérmet Alberth Béla egyetemi tanárnak, a Szemklinika igazgatójának, a Fomet Béla-emlékérmet Rák Kálmán egyetemi tanárnak, a II.sz. Belgyógyászati Klinika igazgatójának adományozta.

A kitüntetések az I.sz. Belgyógyászati Klinika tantermében tartott ünnepi tudományos ülés keretében december 16-án adta át Dr. Gergely Lajos rektor, aki megnyitó beszédében hangsúlyozta az emlékérem alapításának kettős célját: megőrkíteni az egyetem történetében meghatározó szerepet játszó prominens személyiségek emlékét, és elismerni azon oktatók eredményeit, akik életművükkel, a nagy elődök szellemi hagyatékának továbbfejlesztésével emelték egyetemünk hazai és nemzetközi tekintélyét.

Alberth Béla professzor "A keratoplastica története" című és Rák Kálmán professzor a "Quo vadis medicina?" (A belgyógyászat helye és helyzete a második évezred végén) című

nagy érdeklődéssel kísért és tetszéssel fogadott előadását követően Gergely Lajos rektor nyújtotta át az emlékérmeket és jutalomdíjat a kitüntetetteknek.

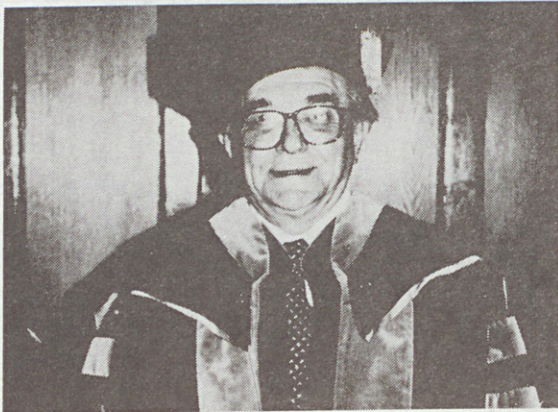

A tudomány - és most már a DOTE - nagykövetei

"Elsősorban a hallgatók felelőssége az együttműködések sikere"

A DOTE három új díszdoktorának rövid szakmai "életrajzát" előző számunkban ismertettük. Most a professzorokkal - a közéleti emberekkel, a tudományágukért hittel munkálkodó kutatókkal - készített interjúkat adjuk közre.

Az Egyesült Államok Nemzeti Rákkutató Intézete Molekuláris Virologiai és Karcinogenezis Laboratóriumának igazgatója, **Oroszlán István** professor 1956. november 4-én kényszerült Magyarországra elhagyására.

- Nagyon sokan hagyták el akkortájt Magyarországot. Összetartottak-e később Amerikában?

- Igen. Nagyon szerencsés helyzetbe kerültünk mi, kutatók az Egyesült Államokban. Tudniillik az Amerikai Tudományos Akadémia kiterjesztette felénk védőszámyait: összegyűjtötte a magyar tudósokat a Rutgers Egyetemen New Brunswickban, ahol szervezett számunkra egy orientációs- és nyelvtanfolyamot. Hat hét alatt alkalmunk nyílt az angol nyelv alapelemeit megtanulni. Ezután kerültem Washingtonba, ahol doktorandusként fizológiát, biokémiát, farmakológiát hallgattam - a mikrobiológiában már itthon gyakorlatot szereztem. Biokémiai farmakológiából 1960-ban kaptam meg a Ph.D.-fokozatot.

- Magyarországról a XX. században jelentős értelmiségi tömeg vándorolt ki külföldre. Most is folyik az "agyelszívás", hiszen nem tud az ország annyit fordítani a kutatásra, mint talán szeretne. De külföldre távozott kutatóink a magyar tudomány nagykövetei. Ön is közéjük tartozik. Hogyan tudják segíteni a hazai kutatások fejlődését?

- Segíték megteremteni a lehetőséget, hogy minél több fiatal magyar kutató kerülhessen külföldre, ahol a technikai felszerelés lehetővé teszi, hogy rövid időn belül számos jó eredményt érjenek el, tanulhassanak, így hazatérve felhasználhatják kinti tapasztalataikat, hathatósan segíthetik a magyarországi kutatásokat, amelyekről egyébként elmondhatom: nagyon jó irányban haladnak. Az utolsó években lényeges fejlődés állt be. Sok a tehetséges szakember, akiknek nem csak esze, de akarata is van, hogy keményen dolgozzon. Elhivatva érzik magukat kutatási területükre. Együtt dolgozva elérkezhetünk oda - ami az orvosi biológia kutatásoknál első célunk -, hogy az emberi betegségeket kiküszöbölhessük.

- Az AIDS vírusának egyik legavatottabb kutatója professor úr. Ez a szakterület ma slágerterületnek számít - igaz nagyon szomorú ez a "sláger".

- Lehet mondani, hogy szomorú, de természetesen pozitívumok is vannak az AIDS vírusának tudományos kutatásának vonalán. Azonban még nem tudjuk, mikor születnek belőlük praktikus eredmények, vagyis: mikor tudjuk megakadályozni ennek a nagyon veszedelmes vírusnak a

terjedését. De nagyon sok kutató rengeteg időt fordít - munkaidő után is - arra, hogy az alapvető kutatásokat elvégezze. Olyanokat, amelyek feltétlenül szükségesek, hogy megismerjük azokat a biokémiai folyamatokat, amelyek az AIDS vírusa életciklusában a szaporodáshoz szükségesek. Ez nagyon fontos, mert csak ennek ismeretében tudunk majd hathatósan beavatkozni. Az én laboratóriumomban ebben az irányban folyik a kutatás. Úgy hisszük, sikerült a biokémiai és virológiai kutatásainkban új utakat találni, olyan lépéseket felismerni, amelyek a vírus életciklusának első időszakában fontosak. Tehát mielőtt a vírus a sejtbe kerül. Ezeknek a vizsgálatoknak az eredményei alapján remélhetőleg képesek leszünk - ha megfelelő gátló anyagot sikerül előállítani - a vírust elkapni, és megelőzni magát a sejtfertőzést. Ilyen gátló anyagok kísérletileg a rendelkezésünkre állnak már, de azt még nem mondhatjuk, hogy ezek klinikailag használható gyógyszerek. Kutatásaink folytatása reményt ad, hogy farmakológiailag a megfelelő gyógyszert kifejlesszük.

Heikki H. Helminen professor a finn Kuopioi Egyetem Anatómiai Intézetének tanszékvezetője. Porckutatással foglalkozó munkacsoportját Európában jelenleg a szakterület első számú művelőjeként tartják számon.

- Miért éppen a DOTE-val kerültek szoros munkakapcsolatba?

- A Debreceni Orvostudományi Egyetemen 1983-ra nyúlnak vissza kapcsolataink, amikor megismertük Módis Lászlót és a vele dolgozó csapatot egy ízület-biológiával foglalkozó debreceni szemináriumon. Tanulmányoztuk, értékeltük egymás munkáját, eredményeit. Leginkább a személyes kapcsolatoknak, a jó munkalétkörmek köszönhetőek közös eredményeink. A két anatómiai intézet közötti együttműködést végül papíron is szentesítettük. Módis professzor igen jó módszereket dolgozott ki a polarizált fénymikroszkópia területén, amit kiválóan tudunk alkalmazni kutatásainknál, az ízületi szövetminták vizsgálatánál. Valószínűleg a mi eredményeinket pedig Debrecenben tudják majd alkalmazni.

- A Kuopioi Egyetem egyik előadótermét Debrecenről nevezték el. Miért?

- Mondhatnám, hogy ez a gesztus a hagyományosan jó finn-magyar kapcsolatok eredménye. De az az igazság: nem tudom. Rektori szinten dőlnek el az ilyen kérdések, és feltehetően a két egyetem közti szoros viszony eredménye. Boldogan állítanám, hogy tőlem származik ez a kezdeményezés, de hát nem így volt.

- Hogyan tervezik a további együttműködést?

- Eddig jelentős oktatói csere történt, hallgatók kiutaztatására azonban még nem volt példa. De az a folyamat, ami az Egyesült Európához vezet, segít lehetőséget teremteni a hallgatócserére. Magas kitüntetés, amivel most megtisztelt a DOTE - így lehet számítani rá, hogy részemről is kedvező elbírálásban részesülnek a magyar hallgatók, oktatók - mondta mosolyogva a professor.

Patrick David Wall az University College London emeritus, és a Jeruzsálemi Hebrew Egyetem visiting professzora.

- Milyen lehetőségeket lát a kelet- és a nyugat-európai kutatók közös munkálkodására?

- A probléma, hogy azt szeretnénk látni: Európa egyesül, de ez még nem történt meg. Talán gazdasági okok miatt nem. Abban a pillanatban, amikor a kelet-európai országok elvesztették a volt Szovjetunió hatalmas piacát, és arra számítottak, hogy Nyugat-Európába újakra találnak - nos, Nyugat-Európa nagy falatnak bizonyult. Az egyetemi szférának mentesnek kellene lenni ezekről a gazdasági kihatásokról, de mégsem mozdulhat pénz hiányában

szabadon a fejlett országok felé. Szerintem úgy a hallgatóknak, mint az oktatóknak, nagyon keményen kell dolgozniuk, hogy helyreállítsák, illetve kidolgozzák a keleti és nyugat-európai egyetemek között az együttműködést.

- Hogyan lehetséges ez?

- Nem olyan rossz a helyzet, mint amilyenek látszik. Hiszen újkeletű kapcsolatokra sok jel mutat. Például az Európai Közösség országai kutatási együttműködési lehetőségeket biztosítottak a kelet-európaiaknak. Konkrét példa a Magyar Tudományos Akadémia és az Angol Királyi Akadémia nemrégiben aláírt megállapodása, amely a cserékre igen ösztönzőleg hat. Elsősorban a hallgatók felelőssége a jövőbeni siker, persze az egyetemi tanároknak is munkálkodniuk kell a jó kapcsolatok kialakításán. A mostani fiatalok nagyszülei jól tudták: Európában élni azt jelenti, hogy egy másik nép nyelvét is beszéljük. Ma méginkább fontos, hogy a hallgatók idegen nyelven, bármelyik európai nép nyelvén beszéljenek.

- Tudósként miért emelte fel hangját a kelet-európai politikai történések kapcsán, például az erdélyi magyarok védelmében?

- Angliában élek, ahol kellemetlen tapasztalatokat szereztem, például a társadalomban az írekkel kialakított viszony, bánásmód terén. Az ellen felemltem a hangom. Ugyanakkor Európában is élek, ha itt történnek rossz dolgok, azok engem is érintenek. Bosznia nekem is fáj, a cigányok diszkriminálása engem is sért. Az igazságért minden felelősen gondolkodó emberek ki kell állniuk.

NAGY TÜNDE

Bizonyítékok hiányában felmentve Szabadrábra helyezték a gyilkossággal vádolt etióp orvostanhallgatót

Olvasóink a napi sajtóból már értesülhettek arról, hogy bizonyítékok hiányában felmentették a különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés vádjá alól Haderé Abebe Ayele etióp orvostanhallgatót, akit azzal gyanúsítottak, hogy meggyilkolta iskolatársát, az ugyancsak etióp Hailu Beteselase Etszenet-et.

A tavaly szeptemberben elkövetett gyilkosság nyomozása már a kezdet kezdetén nagy "zajjal" folyt. A rendőrség napokon belül meggyanúsította Haderét, aki viszont az első óráktól kezdve tagadta, hogy ő követte volna el az emberölést. Ugyancsak kavarta a vihart a Martin Luher King Egyesület, amely a Magyarországon élő, dolgozó és tanuló külföldiek jogait hivatott védeni. Az egyesület szerint ugyanis a rendőrség kizárólag egy szálon, "etióp vonalon" nyomozott, és szakmai hibákat, jogi ballépéseket követtek el.

A november 11-én kimondott ítélet indokolása ezeket az észrevételeket alátámasztotta. A rendőrség ugyanis a bíróság szerint felületesen helyszínelte, aminek következtében - egyebek mellett - igen pontatlanul tudták megállapítani a szakértők a gyilkosság időpontját. A dr. Szeszák Gyula és dr. Nagy Kálmán által felváltva képviselt vád mégis kitarított álláspontja mellett, s a legsúlyosabb büntetést kérte a vádlottra, életfogytig tartó fegyházbüntetést. Ezzel szemben dr. Kereszti Csaba ügyvéd a vádlott felmentését kérte, bűncselekmény hiánya indokolással.

Az ítélethirdetést követően Haderét a bíróság szabadon engedte, s néhány órával később ügyvédjével sajtótájékoztatót vett részt. Dr. Kereszti Csaba elmondta, hogy Haderét kártalanítási illeti meg az egy év börtönben töltött időért. A kártalanítási igényüket viszont csak akkor adhatják be, ha az ítélet jogerőre emelkedik, hiszen az első foku ítélet ellen mind a vádlott és védője, mind az ügyész fellebbezett. Az előbbieket azért, hogy az etióp fiatal embert bűncselekmény hiányában mentsék föl a vád alól, az utóbbi, vagyis az ügyész megalapozatlanságra hivatkozással fellebbezett. Dr. Kereszti Csaba elmondta azt is, hogy a jogerőre emelkedés után gondolkodniuk kell azon, indítsanak-e eljárást nem vagyoni kártérítés címén, abban az esetben viszont lényegében azt kellene bizonyítaniuk, hogy a rendőrség, illetve az ügyészség szándékosan elkövetett vétsége, hibája miatt lett megvádolva és ült egy évig ártatlanul börtönben Haderé.

- Az igazság kiderítése volt a célo - mondta az ügyvéd, aki korábban megyei főügyészként tevékenykedett. - Nagy megtiszteltetésnek fogtam fel ezt a felkérést, hiszen ilyen nagy horderejű ügy képviselése ritkán adódik egy ügyvéd életében. Ráadásul: ahogy beledolgoztam magam az ügybe, úgy vált egyre világosabbá, hogy a belső meggyőződésemmel egybeesik az igazsággal, ami most ugyancsak egybeesett a bíróság ítéletével. Egyébként Haderé emberi nagyságáról

tett tanúságot azzal a türelemmel, amellyel viselte több mint egy évig a sorsát.

Szót váltottunk az etióp fiatal emberrel, Haderével is. Elmondta, a szülei nem tudnak arról, hogy mivel vádolták, s hogy börtönben volt. Egyszer sikerült telefonon beszélnie a testvérével, akinek azt mondta, egy kisebb bűncselekmény miatt, tévedésből került fogházba, de hamarosan tisztázódik a helyzete, kiderül, hogy félreértésről van szó, és szabadon engedik. Haderé ezért arra kérte a bátyját, hogy ha a szüleihez valahonnan eljut az a hír, hogy börtönben van, cáfolja azt.

Haderé egyelőre nem utazik haza Etiópiába. Fél, ugyanis a meggyilkolt Etszenet szülei számára ő csak akkor lesz teljesen ártatlan, ha az igazi gyilkos már börtönben ül. Elmondta azt is, hogy szeretné tovább folytatni orvostudományi tanulmányait, de nem Debrecenben, mert nem hiszi, hogy a történetek nem zavarnák a tanulását. Hiszen minden, ami körülötte lenne, a társak, az épület, az utcák Etszenetre emlékeztetné, akit szeretett és most is szeret. Haderé feltehetően Budapesten folytatja majd egyetemi tanulmányait, ahová még az ítélethozatal napján elutazott. Ügyei intézésében nagy segítséget nyújtott a Martin Luher King Egyesület. Megkérdeztük Haderét, szerinte mi motiválhatta a gyilkost: bizonyára van elképzelése, hiszen az eltelt egy év alatt volt lehetősége gondolatban bogozni a szálat. Válaszul elhangzott, hogy úgy véli, a pénz áll a háttérben. Hiszen a meggyilkolt lány kölcsönkért csaknem háromezer dollárt, ami nyomtalanul eltűnt. Azt is megtudtuk (a Budapestben élő tolmáctól) gyakran előfordul, hogy különböző személyek megszarolják a külföldi diákokat, akikről úgy hiszik, tele vannak pénzzel. Elméletileg tehát elképzelhető, hogy Etszenet-et is megszarolták, hiszen mint köztudott, a lánynak volt egy vőlegénye, aki külföldön él, s mégis igen jó kapcsolatot tartott fenn Haderével. Mindez azonban feltételezés, amit a folytatódó rendőrségi eljárás remélhetőleg tisztáz sok más kérdéssel együtt. Homályos pont ugyanis bőven van, Kereszti Csaba védőügyvéd meg is fogalmazta azokat a bírósági perbeszédében. Említette többek között, hogy vajon kívül akart találkozni a gyilkosság estéjén az etióp lány? Találkozott-e végül is az illetővel? Miért volt annyira fontos az a találka, hogy a medika a félelmét legyőzve éjszaka, egyedül barangolt? Miért éjjel kellett találkozni? Miért titkolta mindenki elől a találkozót? Ha ez az ismeretlen, aki találkozóra hívta a későbbi áldozatot, nem bűnös, miért nem jelentkezett a bíróságon tanúnak? Hová tűnt a pénz, amit Etszenet kölcsönkért? Kinek vitte a lány a bort? Kinek a lábnyomát találták a gyilkosság helyszínén? Hová tűnt a gyilkos eszköz? Hová lett az áldozat nyakából a lánc, amelyet szinte mindig hordott? És végezetül: Ki ölte meg tavaly szeptember 21-én a 25 éves etióp medikát?...

BARNA ATTILA

Új tagok az Egyetemi Tanácsban

Élénk vita alakult ki az SZMSZ módosításának tárgyalásakor

A DOTE Tanácsa 1993. december 7-én tartotta 1993/1994. tanévi II. rendes ülését.

Az Egyetemi Tanács elnöki tisztét ellátó Gergely Lajos rektor ismertette a hallgatói frakció újonnan megválasztott tagjait: I. évfolyamról Fülöp Péter, Bistey Tamás, Kovács Tamás, Kovács Komél, II. évfolyamról Vasas Szilárd, Tverdotá László, Nagy Gergely, III. évfolyamról Túróczy Ferenc, Pap Timea, Szabó Géza, IV. évfolyamról Lelkesi Anita, Szabó Krisztina, Neuwith Tamás, V. évfolyamról Horkay Péter.

Máshol magasabb a bér

A rektor tájékoztatójában előadta, hogy megtörtént a felsőoktatási bérfejlesztés első üteme. Egyetemünk jelentős bérfejlesztést kapott, de a többi orvostudományi egyetemhez képest hátrányos helyzetbe került. Ennek magyarázata, hogy a központi elosztásnál az egy hallgatóra eső oktatói bértömeget vették figyelembe, ami az országos átlaghoz viszonyítva magasabb, s ezt kívánták korigálni. Reméljük, hogy a felsőoktatási bérfejlesztés további üteme során ezt a hibás megítélést sikerül majd tisztázni.

A rektor megbeszélést folytatott Biszterszky Elemérről, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium közigazgatási államtitkárával az Universitas szervezési kérdéseiről. Egyetértettek abban, hogy egyelőre az intézmények egyesítése laza szerkezetben képzelhető el, s a fejlesztésnél előbb a minőségi szint javítására kell törekedni, majd következő lépésként a mennyiségi fejlesztésre.

A rekonstrukciós- és fejlesztési lehetőségekről szólva a rektor felhívta a figyelmet a különböző pályázatok útján elnyerhető támogatási lehetőségekre. Pályázataink kedvező elbírálásának fokozása érdekében a jövőben hatásos propagandát kell kifejtenünk eredményeink ismertetése, törekvéseink népszerűsítése érdekében. A pályázati lehetőségekről igyekezzünk az egyetem polgárait széles körben tájékoztatni.

A Debreceni Tudományegyetem Orvosi Kara 75 éves jubileuma alkalmából rendezett ünnepség igen jó visszhangot kapott a közvélemény részéről. A rektor ezúton fejezte ki köszönetét Módis László oktatási rektorhelyettesnek, aki a jubileumi ünnepség szervezésének oroszán részét vállalta magára. Bejelentette, hogy az évfordulót megörökítő emlékérem készül.

Tisztújítás várható

A következő intézetek, illetve klinikák tanszékvezető egyetemi tanári megbízásai szűnnek meg 1994. június 31-én: Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet, Gyógyszertani Intézet, I.sz. Belgyógyászati Klinika, II.sz. Belgyógyászati Klinika, Szív- és Tüdőgyógyászati Klinika, Szemészeti Klinika. A rektor ismertette, hogy az 1994-ben mely intézetekben kerül sor docensi állásokra pályázat kiírására. Ezek: Biofizikai Intézet, Élettani Intézet, Központi Kutató Laboratórium, Orvosi Vegytani Intézet, II.sz. Belgyógyászati Klinika, Ideg- és Elmebetegségek Klinika, Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinika, Ortopédiai Klinika, Stomatológiai Klinika és a Traumatológiai Tanszék.

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium pályázati felhívására az egyetem vezetősége Apáczai Csere János-díjra Gergely Pál egyetemi tanárt, Szent-Györgyi Albert-díjra Kovács László egyetemi tanárt és Muszbek László akadémikust, egyetemi tanárt terjesztette elő.

A rektori beszámolót követően Dr. Paragh György kifejtette: a korábbi hagyomány szerint az elméleti intézetekben dolgozók bére mindig nagyobb mértékben növekedett, mint a klinikusoké. Jelenleg viszont 5 intézet oktatóinak a bére még a törvényben előírt bérminimumot sem éri el, míg más intézetben ez 110 %-os. A rektor közölte, hogy most az elméleti intézetek 25 %-os béremelést kaptak, míg a klinikák átlagosan 30 %-ot. Bérügyi kérdésekben Pozsonyi Zoltán osztályvezető folytat tárgyalásokat

a minisztérium illetékeseivel, s remény van arra, hogy a bérügyi kérdések ennek eredményeként megoldódnak.

Péterffy Árpád professzor a Szívsebészeti Centrum katasztrófális "növérellátottságának" a helyzetét vázolta, s béremelést szorgalmazott. A rektor a létszámkérdés megoldására megnyugtató válasszal szolgált.

Huszonkilenc doktorandusz

Kovács László tudományos rektorhelyettes beszámolójában közölte, hogy a Művelődési és Közoktatási Minisztérium 29 főben határozta meg a Ph.D.-ösztöndíjasok számát egyetemünkön. A habilitációs eljárással kapcsolatban elmondta, hogy az az oktató valamennyi funkcióját minősíteni hivatott, az oktató, a tudományos kutató és a gyógyító tevékenységet egyaránt. Egyetemünk felkészülten várja a habilitációs rendelet hatályba lépését.

Dr. Csiba László kérdésére válaszolva közölte, hogy információi szerint a határainkon túl élő magyarok számára 30-40 ösztöndíjat a tudományegyetemeken már kiadtak, s egyelőre több ösztöndíj nincs.

Oktatásból jeles

Módis László oktatási rektorhelyettes elmondta: a hallgatók véleményét az oktatásról kiküldte a tanszékekre. Reméli, hogy minden tanszéken ismertették, megvitatták ennek eredményét. Bejelentette, hogy az Év Oktatója címet az I. évfolyamtól Dr. Schlammadinger József egyetemi docens (Biológiai Intézet), a II. évfolyamtól Dr. Aradi János (Biokémiai Intézet), a III. évfolyamtól Dr. Gomba Szabolcs egyetemi tanár (Patológiai Intézet), a IV. évfolyamtól Dr. Szép Imre főorvos (Mentőszolgálat), az V. évfolyamtól Dr. Kertai Pál egyetemi tanár (Közegészségtani Intézet) nyerte el. Gratulációja mellett megjegyezte, hogy annál nagyobb kitüntetés nem érhet egy oktatót, mint ha saját hallgatóitól kapja az elismerést. Felsorolta, hogy mely tantárgyak, tanszékek oktató munkáját (színvonalát, szerveztségét) dicsérte a hallgatók többsége: oxológia, bőrgyógyászat, gyógyszerészet, szemészet; a fogász hallgatók a belgyógyászat, igazságügyi orvostan, mikrobiológia, patológia, ortopédia, klinikai kémia, klinikai genetika, biokémia tárgyakat emelték ki. A szigorlók kiemelték a gyermekgyógyászat oktatását, az oktatók közül pedig Dr. Paragh György egyetemi docens (I. Belklinika) oktatói tevékenységét. Egyre több tanszék végez saját felmérést. Módis László ismételtén kérte, hogy a vezető oktatók ne hanyagolják ezt el.

A FEFA kuratórium hét olyan pályázatot hagyott jóvá és támogat, amelyben a DOTE is érdekelt. Ezek közül egy kizárólagosan DOTE-pályázat. Ez a tanulóközpont és az oktatás tartalmi fejlesztését célozza meg. Erre a célra 0,5 millió USD-1 és 25 millió Ft-ot kapott az egyetem. A TEMPUS-hoz újabb pályázatokat lehet beadni. A pályázati módozatról, az országos prioritási listáról a TEMPUS bizottság (Prof. Boján Ferenc) és Dr. Gyórfi Miklós külügyi főelőadó továbbra is állnak rendelkezésre.

A tanszékvezetők kooperációját kérte Módis László az egyes tankönyvek, jegyzetek legracionálisabb beszerzési, esetleg kiadási módozatainak kidolgozásához. A Glaxo cég, a NM és az "Orvostudomány" kiadójának nemes gesztusa eredményeként V. éves hallgatók igen kedvező áron megvehették az "Orvostudomány" két kötetét. Számos intézet, klinika a jövőben kapja meg ingyen vagy szerény térítési díj fejében ezt a színvonalas kiadványt.

A "polgárok" távol maradtak

Módis László beszámolt egyetemünk október 23-án tartott jubileumi ünnepségéről. Mint a szervezőbizottság elnöke megköszönte minden közreműködő munkáját. Külön kiemelte a Rehabilitációs Bizottság vezetőinek, Dr. Székely György és Dr.

Barabás György professzornak, valamint Dr. Kiss József adjunktusnak azt a munkáját, amit a rehabilitációs eljárások során önzetlenül és nagy körültekintéssel végeztek. Ez az országosan is példamutató kezdeményezés nagy és pozitív visszhangot váltott ki a társegyetemeken. Megköszönte az egyetem történetét bemutató kiállítás szervezőinek munkáját, külön kiemelte Dr. Kapusz Nándor főtitkár kezdeményező és vezető tevékenységét. Köszönetet mondott Dr. Uzvölgyi Ferenc ny. főtitkár gondos, minden részletre kiterjedő ünnepszervező munkájáért. Szomorúan állapította meg, hogy erről az emlékezetes ünnepségről távol maradt az egyetemi polgárok, elsősorban az ifjúság java része. Ez igen nagy csalódást jelentett az egyetem vezetői számára.

Az Oktatási Bizottság határozatának megfelelően a diplomamunkák bírálót nem a tanszék, hanem egy szakértő bizottság jelöli ki. Ennek elnökekül az OB Dr. Nemes Zoltánt, a Patológiai Intézet egyetemi tanárát választotta. Célzerű csökkenteni a diplomamunkákkal kapcsolatos adminisztrációt (írásos jelentkezés, témamódosítás), viszont szigorúan megkövetelik a beadási határidő betartását, és emelni kívánják az output kontrollt a színvonalasabb bírálati rendszerrel. Az Oktatási Bizottság új hallgatói tagjainak javasolta Várkonyi István III.é. ÁOK, Veress Gábor V. éves ÁOK hallgatót. Az Egyetemi Tanács a javaslatot 71 igen, 6 nem, 9 tartózkodással jóváhagyta.

Fennállásának 100 éves évfordulóját ünnepelte a DOTE oktató-munkáját több évtizede eredményesen segítő oktató-kórházunk, a Kenézy Gyula Kórház. Az Oktatási Bizottság egyhangúan javasolja az ET-nek, hogy ebből az alkalomból a Kenézy Kórháznak szavazza meg az egyetem legmagasabb kitüntetését, a Pro Universitate Emlékéremet. Az Egyetemi Tanács a javaslatot 78 igen, 6 nem szavazattal, 4 tartózkodás mellett jóváhagyta.

Fejleszteni kell !

Péter Mózes klinikai rektorhelyettes beszámolt az Egyetemi Klinikák Szövetségének ülésén elhangzottakról. Abban mindenki egyetértett, hogy az orvostudományi egyetemek fejlesztése, gyógyító funkciójának, szakorvosképzésének főhatósági ellenőrzése és szabályozása a Népjóléti Minisztérium feladata, függetlenül attól, hogy mint oktató intézmény az MKM-hez tartozunk. Az országos intézet felhívta az egyetem figyelmét az egyetemi gastroenterológiai tevékenység elmaradottságára, valamint arra, hogy a gastroenterológiai képzés centrumát a Tiszántúlon Miskolcra kívánják áthelyezni. Kérték az egyetemtól a gastroenterológiai profil fejlesztését és ebben az egyetem elsődleges szerepének a visszaállítását. A belgyógyászati klinikák vezetőivel folytatott megbeszélés során megegyezés született abban, hogy a két profil (a gastroenterológia és a kardiológia) megerősítése és a belgyógyászati profilok egyetemi szintű koordinálása szükséges. Az érintettek észrevételeikkel, tanácsaikkal segítsék a klinikákon az információs (számítógépes) rendszer telepítését, kiépítését.

Új törvény - új SZMSZ

A DOTE Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítási javaslatát Kovács László tudományos rektorhelyettes terjesztette elő, ugyanis az SZMSZ-t az új Felsőoktatási Törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítani kell, és új Egyetemi Tanácsot kell választani. Az SZMSZ-t módosító bizottság javasolja, hogy az első fázisban csak az új Egyetemi Tanács összetételéről, működési rendjéről, a legfontosabb alapelvekről szülessen döntés, és ezt követően kerüljön majd sor az új tanács tagok megválasztására. A további módosítást már az új Egyetemi Tanácsnak kellene tárgyalnia és elfogadnia. A Felsőoktatási Törvény szerint az Egyetemi Tanács hatáskörébe tartozik az SZMSZ megalkotása és más szabályzatainak jóváhagyása, a tantervek meghatározása, jóváhagyása, a tudományos programok, kutatási eredmények meghatározása, ill. értékelése, a rektor és a főigazgató megbízásának kezdeményezése, egyetemi és főiskolai tanári kinevezésre előterjesztés, a rektorhelyettesek és főiskolai igazgatóhelyettesek megbízásának véleményezése, a szervezeti egységek vezetői megbízásának véleményezése, a főiskolai és egyetemi docensek

kinevezésének véleményezése. Döntési jogkörei: az intézményi költségvetést, a felhasználásról szóló beszámolót elfogadhatja vagy elutasíthatja. A vagyoni eszközök felhasználásának elveiről dönthet, értékelheti a vagyonnal való gazdálkodás szempontjait. Ezen hatáskörökből hármat átruházhat az Egyetemi Tanács különböző bizottságokra: a tantervek meghatározását és jóváhagyását; a tudományos programok meghatározását és értékelését; a szervezeti egységek vezetői megbízásának véleményezését.

Kevesebb tanács tag (?)

Az SZMSZ-t módosító bizottság úgy véli, hogy az Egyetemi Tanács munkájának hatékonyabbá tétele érdekében kívánatos a tanács tagok létszámának a csökkentése. A jelenleg hatályos Felsőoktatási Törvény értelmében ugyanis az Egyetemi Tanács minden tagját választani kell. A megbízatásuk három évre szólhat, mely egyszer hosszabbítható meg. Nem célszerű olyan Egyetemi Tanácsot választani, ahol mind a 33 intézetet és klinikát az igazgató és egy-egy választott oktató is képviseli. Szükség van ugyanakkor arra, hogy a tájékoztatás, vagy visszajelzés megfelelő formában kialakuljon. A kisebb létszám nem jelentené azt, hogy kevesebben vennének részt a döntések előkészítésében vagy a véleményezésekben, ugyanis az új bizottságok nem csak a tanács tagjaiból állnának. Az SZMSZ-t módosító bizottság javasolja, hogy az új Egyetemi Tanácsba minden intézet és klinika egy-egy főt delegáljon, ez a jelenlegi helyzetben 33 főt jelentene. A dolgozókat 5, a hallgatókat pedig 14 fő képviselné. A hallgatói létszám így megfelelné a Felsőoktatási Törvényben leírt 25 %-os minimumnak. A hallgatói képviselőbe a Ph.D. - ösztöndíjasok és a főiskolai hallgatók is beleértendőek egy-egy fővel. A Nyíregyházi Egészségügyi Főiskolánkat hivatalból a főigazgató, ill. egy választott oktató képviselné. A rektor és a rektorhelyettesek hivatalból tagjai az Egyetemi Tanácsnak. Ezen elképzelés alapján a tanács tagok száma nem haladná meg az 56 főt, s a tanács elég nagyszámú maradna a tárgyilagossághoz. A szakmai javaslatokat továbbra is a különböző bizottságok (oktatási, tudományos, klinikai, gazdasági stb.) terjesztenék a tanács elé.

A megfelelő képviselő biztosítása érdekében további bizottságok is alakíthatók. Javasolják, hogy a Felsőoktatási Törvény nyújtotta lehetőségeket kihasználva az Egyetemi Tanács ruhazza át az Oktatási Bizottságra az oktatással és általában a hallgatóság ügyeivel kapcsolatos hatáskörét, kivéve három kérdéses csoportot, mely továbbra is az ET hatáskörében maradna: Az OSZE-k létesítése, megszüntetése, összevonása; a tantárgyak megszüntetése vagy újak bevezetése; az oktatókórházak akkreditálása. Vagyis az oktatással és a hallgatósággal kapcsolatos kérdések túlnyomó többsége ott dőlné el, ahol a hallgatói képviselő 50 %-os. Az Egyetemi Tanács ezekben a kérdésekben csak akkor foglalna állást, ha ezt az erre jogosultak kéri. Javasolták, hogy a tudományos programok meghatározása és a kutatási eredmények értékelése kerüljön a Tudományos Bizottság kompetenciájába. A szervezeti egységek vezetői megbízásának véleményezése - a kinevezés a rektor joga - a szakbizottságok állásfoglalása után a tanszékvezetői testület elé kerüljön. Ez nem jelentené, hogy a véleményezési jogkör kizárólag a tanszékvezetőket illeti meg.

Ketten egységként

Az SZMSZ módosítással kapcsolatos előterjesztést rendkívül élénk vita követte, amely két javaslat körül csúcsosodott ki: az egyik képviselő az új Egyetemi Tanács létszámát 56, a másiké 96 főben kívánták meghatározni. Az első javaslat elfogadása esetén az oktatási szervezeti egységeket egy-egy fő választott oktató képviselné, míg a másik verzió esetén két-két fő, illetve a hallgatói képviselői arány 25 % lenne. Az Egyetemi Tanács titkos szavazással - 41 igen, 18 nem, 5 tartózkodó szavazattal - a második javaslatot hagyta jóvá, amíg az első - 20 igen, 41 nem, 1 tartózkodó szavazattal - elutasította.

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Nyíregyházi Egészségügyi Főiskolájának a munkájáról Dr. Lukácskó Zsolt a főiskola igazgatója számolt be. A fiatal főiskola imponáló fejlődését, példamutató eredményeit, a tanári testület szakmai teljesítményét Módis László oktatási rektorhelyettes méltatta.

Nem minden dökéletes

A diákok az idén is megrendezték éves nagy mulatságukat, a DÖK választást. Öreg dök-ös rókák nosztalgikus boldogsággal járathatták körbe tekintetüket a szép számmal megjelent választókon. A nem olyan öreg rókák értetlenül kérdezték önnön maguktól: Most mi van? A választmány végül megellette az eredményt. Az új DÖK a következőképp áll fel: Az elnök Gubacsi László, gazdasági vezető Németh Tamás, az oktatási ügyekért Veress Gábor felel, ők a régi DÖK-öt is szolgálták. Új ember került a külügyi posztra Várkonyi István személyében, a kulturos Wórum Ferenc lett, és a propagandista feladatát Kiss Zoltán látja el.

A megjelentek szokatlanul sokan voltak, ugyanakkor ez nem a kitűnő propagandát dicséri. A tavalyi választáshoz hasonlóan az idén is találkozhattunk díszes plakátokkal, sajnálatos, hogy csak a választás előtt pár órával lettek kitéve. Ha ezeken a plakátokon múlik, akár ez a választás is szűk kebelbaráti körben zajlik le, és elvtársi traccparti keretében lett volna eldöntve a trónutódlás kérdése. Az egyetem vezetőségének felmutathatták volna egy nyilvánosan meghirdetett és demokratikus választás végeredményét, ugyanakkor ismét leszögezhetjük volna, hogy a diákság semmiféle érdeklődést nem mutat közügyek iránt. Mindenki örüljön, hogy mindezek ellenére pár lelkes ember elvállalja ezt a szerepet. Nagy általánosságban igazak is az előbb leírtak, de most az események izgalmas fordulatot vettek. Egy ellenpárt jövőtől szórólapok jelentek meg a fakkokban, előadások előtt személyesen agitált az ellenpárt vezetője. Az igyekezetbe apró stilushibák csúsztak ugyan, de a végeredményt tekintve hasznos propaganda hatására úgy érezhettük: itt valami érdekes fog történni. Természetesen fülébe jutott ez a posztját újból pályázni készülő régi vezetőknek is, akik hamarjában ellenpropagandára kényszerültek valamivel kifinomultabb stílussal. Ennek megfelelően pro és kontra elhatározott állásfoglalással jöttek el a hallgatók. Ha számba vesszük azt, hogy kevesen tudják, ki mit csinált eddig közügyekben, kinek milyen a rátermettsége, azt gon-

dolhatnánk, az döntötte el a szavazást, hogy kinek milyen széles a baráti, illetve a szimpatizáns köre. Remélem, voltak olyanok, akik a jelöltek és hozzászólók megnyilvánulásai alapján, úgymond érvek és ellenérvek és tények figyelembevételével döntöttek. A politikában ez általában háttérbe szorul, az érdekek mögé, ami nem is lenne baj, mivel ez talán a demokrácia alappillére. Persze feltéve, hogy ezek az érdekek nem túl közvetlenek, rövidtávúak, szűklátókörűek és anyagiak. Ha így van, még azt sem vethetjük egyes emberek szemére, csak a rendszer hibájának tulajdoníthatjuk felhúzott vállal, kaján mosollyal, tehetetlenül egymásra nézve. Ilyenkor az észérvek csak meleg takarói rossz lelkiismeretünknek. Huszonéves fejjel itt azonban még nem járhatunk.

Az este egyik meghatározója kétség kívül **az ellenpárt** szereplése volt. A javukra lehet írni a nyilvánosság tételét a választásnak, bár sokan etikátlannak tartották az anatómia demonstrációt valamiféle összefüggésbe hozni a DÖK-közgyűléssel. Fellépésük mindenesetre megfelelt a magyarországi politikai kultúra színvonalának. Tagadhatatlanul tenni kíváncsoktunk valamit és tagadhatatlanul bátran vették célba a régi DÖK-öt a számonkéréskor. Mi pedig ezt bátran nevezhetjük offenzívának. A felkészültség azonban kívánni valót hagyott maga után. Hamar nyilvánvalóvá vált, hogy az arrogáns fellépés mögött kevés tény lapul, és így megalapozatlan számonkérésük. Viszont azt, hogy légbőlkapott, csak a számvizsgáló bizottságnak van joga kimondani. A tiszta alternatíva kifejezést meggondolatlanul tartom, mivel magában foglalja azt az állítást, hogy a másik nem tiszta. Persze ezzel elő lehet hozakodni, de akkor vállalni is kell és alátámasztani tényekkel. Ez komoly pereket vonhat maga után. Tisztátalannak nem nevezni a másikat tiszta alternatíva névvel paradox. Az alternatíváról meg annyit, hogy testi manifesztációjától eltekintve nem igazán körvonalazódott. Várkonyi István, akinek programja volt, be is került a vezetőségbe. A politikusságról meg annyit, hogy kicsit "magyarparlamentias" volt. Az a lényeg, hogy mindenbe kökeményen kössünk

bele, mindegy ha csak az ellenfél szomszédja édesanyjának a fejkötője. Kérem szépen, hát mit lát a mi generációnk?

Még annyit, hogy mindezek ellenére alakulhatott volna másképp is az eredmény, ha az elnökjelölt, Fekete István nem ragaszkodott volna stábjának egységes beválasztásához, mivel voltak tehetségesek is közöttük, akiket a kevésbé tehetségesek miatt nem említtek név szerint. Jövőre talán okosabban, több sikerrel.

A régi DÖK-ből Tóth Lajos mondott le, és megköszönte az eddigi bizalmat. A rövidre fogott protokollon túl felhívta a figyelmet egy Janicsár opera című szerzeményre, amely az idén feltámadt poraiból, és szeretne az élő tradíciók sorában maradni. Veress Gábor oktatásügyi feladatát továbbra is ellátja, egyértelműen jutott be. Ily kemény nyomás alatt az ET diákközösséget nem lehet elég erőssé tenni. Gubacsi Lászlót és Németh Tamást tényleg váratlanul érte, hogy lehet, nem újítják meg a posztjukon őket, időbe tellett míg magukhoz tértek. Igazi programbeszédet ők sem mondtak, az eddig szerzett pénzből a jövő félévben új típusú programok beindítását tervezik a Klinika Moziban. Említésre méltó a jegyzetügyben való igyekezetük. Sok dolog beindult az egyetemen, ha nem is minden a vezetésük alatt, de az ő idejükben. Reméljük, ezek nem szűnnek meg.

A számvizsgáló bizottság joggal kérdezte meg a naplófőkönyv hollétét, amely átvizsgálásának eredménye a következő számban szerepel majd. Sok a telefonszámla, ennek egy része még be nem vételezett magánbeszélgetések díja. Rákérdeztek a mozira, amire hivatalból annyit mondhatok, hogy visszaélésről semmiképp sem, joghézagról annál inkább beszélhetünk. Balla Zsolt tényleg felülmúlhatatlan a szakmában.

Ezen kívül **Nemes Zoli** erőskezű levezetőelnökké lépett elő és jókat szolt be, **Rütyü** logikus anarchista volt, **Bacsi** szót kért.

UTÓSZÓ

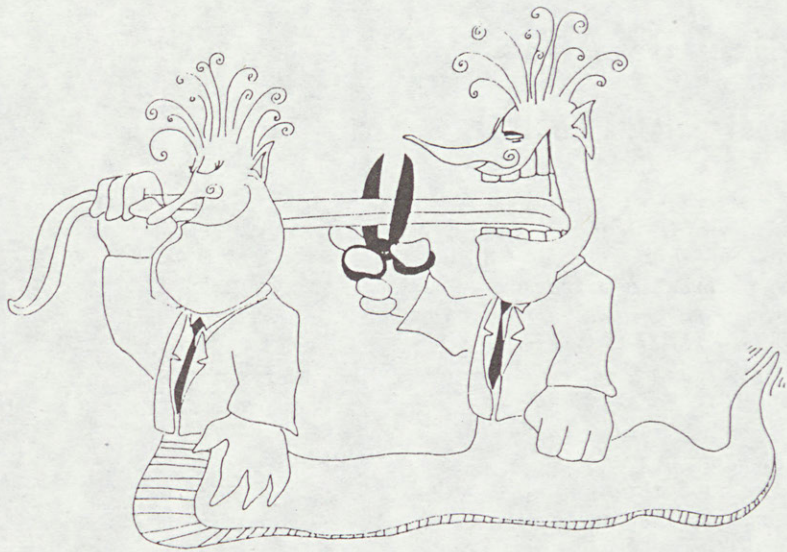
Elmúlt a szocialista rendszer, itt a liberalizmus, anarancsország, narancsszigetek, de az emberek nem tudnak mit kezdeni magukkal. A nagy szabadság minden léptiket bizonytalanná teszi, ergo nincsenek falak, nincsenek kapaszkodók sem. Ez a minderre kiterjedő bizonytalanság bénítja meg a művészeket, írókat és az összes vekengő gondolkodót.

Tipikusan magyar ez a történelmünkől fakadó török-, Habsburg-, zsidó-ellenesség, nem tudjuk levedleni. Lételemünké vált az ellenzékiesség, a valamivel való szembeszegülés. Hatetszik, csak tábor-ellentábor kategóriákban tudunk gondolkodni. Mivel jelenleg nincs mi ellenében cselekednünk, elvesztettük identitásunkat, és rettegünk, hová is tartozunk, hogy kik is vagyunk. Ebben a rettegésben és bizonytalanságban nem lehet alkotni semmi maradandót, csak aktualizálni, politizálni próbálnak meg még nagyjaink is, mivel nincs, amit lektüzdjenek. Ez igen gyatrán és esetlenül sikerül. Kapcsolataink, viszonyunk a világhoz, általános emberi értékek és kérdések boncolása senkinek nem jut az eszébe. Helyzetünket egyéni, országos, univerzális bizonytalanság határozza meg. "Fortélyos félelem igazgat".

Ez még nem is lenne baj, de vannak olyan mechanizmusok, hogy ha nincs ellenség, majd mi kreálunk. Mi ez a tébolyult, elszabadult ellenesség, ami céltalan tömegeket szánt magával. A legtöbb ember úgy mozgatható meg, hogy mi ellen, ki ellen! Sőt azt, hogy a DÖK-választáson ilyen szép számmal jelentek meg, ennek az ellenségképnek köszönhető. Nagy energiák rejlenek ebben az ellenességben. Akinek erre van ereje, arra miért nincs, hogy valójában érte is dolgozik: Itt vagyok tette készen, tele energiával, bár ez, meg ez nem tetszik, szeretném, ha megváltozna, de segíték és csináljuk. Csinálnák valóban és az elvégzett munka arányában részesedhetnének a javakból, vagy így, vagy úgy, de megérmé mindenkinek. E helyett az állítólagos elnyomottak és a hatalom is egyedül van, alig bírja. Ezért a sok elgyötört arc. Ha ők lennének itt, tapasztalhatnák mennyire szoros és milyen nehéz is a király koronája.

Mikor fogunk már össze, mikor borulunk egymás kebelére, hogy könnyes szemmel élénkeljük az internacionálét, ahelyett, hogy kortyoljuk?

- Kis Vörös Ördög -

Shut up

Az Egyetemi Diákjóléti Bizottság november 18-án és 25-én ülésezett

A Tanrend IX. fejezetének (110. old) megfelelően döntöttünk az 1993-ban letétbe helyezett pénzeszegek kamatainak felhasználásáról. A kamat értéke 593.700 forint.

A Kenézy Könyvtár hivatalos tankönyvek, illetve a hallgatók által keresett szakkönyvek (Sebészeti zsebkönyv, EKG-atlasz, Orofacialis betegségek atlasza, stb.) megvásárlása érdekében nyújtott be pályázatot, melynek alapján 245.509 forintot ítéltünk oda. A könyveket hamarosan (talán már a lap megjelenésekor) megtalálhatjátok a hallgatói olvasóteremben.

A TDT az eredményes TDK-munkát végzők támogatását kérte. Hárman, akik több pályamunkát írtak, előadásokat tartottak, 6-6 ezer forintot kapnak. Azok, akiknek van eredményes pályamunkája és jelentős részt vállaltak a szervező munkában - további 6 hallgatót-4-4 ezer forinttal jutalmazunk.

A tartósan jó tanulmányi eredményű, kedvezőtlen szociális körülmények között élő hallgatók 4.500 forint egyszeri támogatást kapnak, ami 8 főt érint. (Megjegyzendő, hogy kevés ilyen jellegű pályázat érkezett hozzánk.)

A kamat hátralévő részéből a jeles átlagú hallgatók 1.000, a kitűnők 2.000 forintot kapnak a decemberi ösztöndíjjal.

Az 1992 és 93-ban fel nem vett ösztöndíjakból azon hallgatókat kívánjuk támogatni, akiknek gyereke van. A támogatás 23 - magyar, magyar nyelven hallgató külföldi és C kategóriás - hallgatóra terjed ki, közülük 3 főnek 2 gyereke van. Az összeg 5.000 forint gyermekenként.

Decemberben sor kerül az ez évben keletkezett 2.615.190 forintos pénz-maradvány kifizetésére. (A pénzmaradvány keletkezésének az a magyarázata, hogy bizonyos összegnek bármikor rendelkezésünkre kell állnia. A 2.615.190 forint 1100 főre számítva kb. 198 forintot jelent havonta.)

Ebből a pénzből valamennyi első éves és azon II-VI. évesek, akiknek átlaga eléri a 3,0-t, de tanulmányi ösztöndíjban nem részesülnek decemberi támogatásukkal egyidőben 1.500 forintot kapnak, tanulmányi ösztöndíjas hallgatók 3.500 forintot.

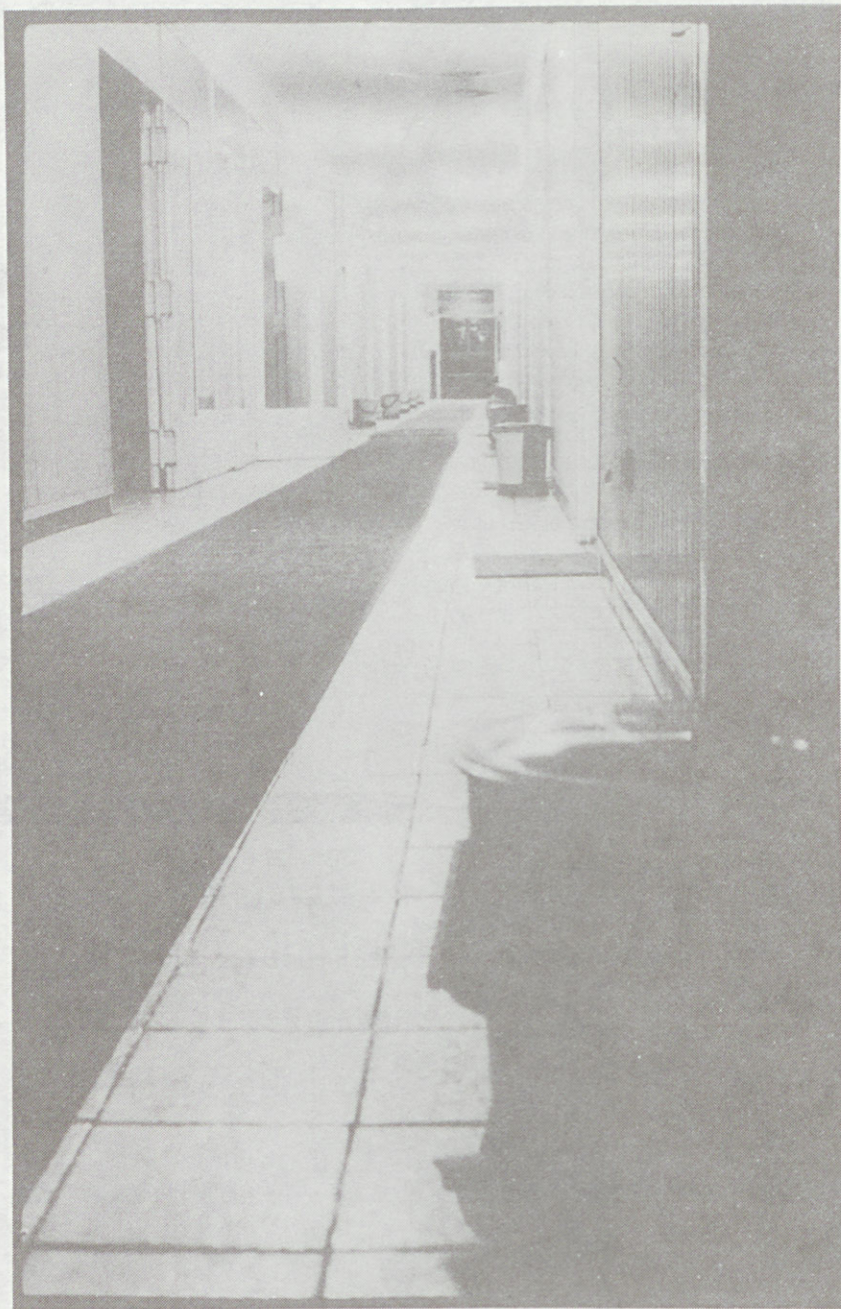
A csapokról (most pálcikák nélkül)

Szerencsére ez a cikk már aktualitását veszítette. Még a Karácsony előtti napokban hosszadalmas panaszkodásunk és könyörgésünk meghallgatásra talált. Úgy látszik, működőképes a rendszer, ha egy kicsit nagy latenciáidővel dolgozik is. Annak oka, hogy a szöveget mégis változtatás nélkül hagyom, az, hogy a diákokra vonatkozó része továbbra is aktuális, sőt, most az új helyzetben még jobban. Hacsak nem akarunk fél év múlva újra a dögunalmas csapok kérdéséről vitatkozni.

Kicsit ciki, hogy egy orvosegyetem lapja erről szól, de úgy látszik, mégis vissza kell térnem ahhoz a már tövig lerágott témához, hogy miért csöpögnek a csapok a II. kóli zuhanyozójában. Ebben semmi új nincsen, már két hónapja így folyik a dolog, és nem is nagyon érdekli a társaságot, legalább is addig, amíg van víz.

Négy okot tudok megnevezni és a sértődések elkerülése végett a felhasználókon, vagyis a diákokon szeretném kezdeni a por elverését.

-Figyelj ide te zuhany-izompacsirta! Láttál már csaptelepet belülről? Tudod, hogy az egész lényege egy néhány forintos kicsi kerek gumidarab, ami a tömitést biztosítja? És azt, hogy ennek az a tulajdonsága, hogy kifárad, tönkremegy? És ha az egész elszállt, akkor az a csap csöpög, még akkor is, ha ötvenszer körbetekered az elzáró műanyag gombját? És ha tovább erőlteted a dolgot, azzal csakis és kizárólag azt tudod elérni, hogy az abban levő műanyag betét menetét is megszakítod, ezzel újabb tétellel megfejelve a javítási költségeket. Az ilyen módon leamortizált csapot aztán se nyitni, se zárnai nem lehet. Jó esetben nyitott állapotban akad el, így legalább folyik - általában csak forró víz. Beindul a circulus viciosus, és előbb utóbb a lefolyók is eldugulnak. A végeredmény az, hogy nyolcból kb. két, azaz kettő csapot lehet normálisan használni. Lehetséges megoldásként ezúton javasolom mondjuk a Biofizikai Intézetnek, hogy "A csaptelepek mechanikája" címmel új tételt vegyen fel

Fotó: Fazekas Levente

a minimumkérdések közé... ha már apád nem tanított meg rá.

A primer baj persze tényleg az, hogy a tömitések előregszelnek. Erre illene néha-néha odafigyelni valakinek.

A fennmaradó három ok csak egy-egy mondatban:

-Nekem úgyegyébent semmi bajom a Kollégiumi Bizottsággal.

-Mít csinál a kóli gondnoka?

-Merre járnak éppen a karbantartók?

Van itt egy másik dolog is, amit a fent említett zuhanyzatír papája kellett volna, hogy fiaeskájának megtanítsa. Ha nincs égő a kedvenc tanulólámpádban, vagy csak egyszerűen kiégett, akkor sajnos el

kell ballagni a boltba, és venni kell egy újat. Nem az a megoldás, hogy a zuhanyból lopkodod össze magadnak. Ha nincs rá pénz, folyamodj valamelyik szertetszolgálathoz segítségért, vagy ha akarod, szervezhetünk -külön neked- nyilvános gyűjtést is. Kérelmedet méltányosan fogja elbírálni minden egyesület, de azt semmiképpen ne írd bele, hogy a napi sörödről vagy cigidről lennél kénytelen lemondani.

Lehetne talán megoldás, ha az izzók neon csövekre cserélődnének, mert azokat -úgy tünik nem lopkodják. Még. De ez nem megoldás.

-levi-

"Mert kell egy csapat."
-Minarik Ede-

Megszűnően?

Kíváncsi vagyok, lesz-e jövőre Teaház? Azért fűcsa ez számomra, mert az ellenkező lehetőség az én fejemben eddig még soha nem fordult meg.

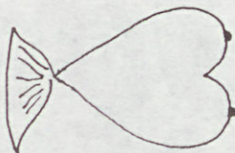
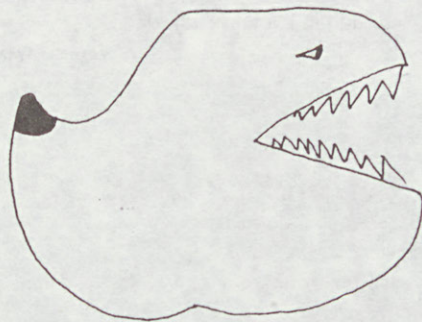
Az újrakezdés, az első felbuzdulás lankadása, az újdonság iránti érdeklődés csökkentése miatt lehetett volna kétséges, mégis nyáron bárki kérdezte, vakhittel vágtam rá, igen! Miért ne? Jó azok közé tartozni, akik *csinálunk valamit ezen az egyetemen.*

Bennünk olyan nagy volt a lelkesedés, még a gimnáziumból hoztuk a teaház ötletét, ahol bulik alkalmával, az egyik terem teázó volt, kiszolgálással, jó zenével s mindig nagyobb sikere volt, mint a sorbanállós büfének. Bár azóta megtudtam, hogy Kiss Zoli ötletére Sárkány Csaba *kért fel* minket a teaház *működtetésére.* Akinek tetszett, csatlakozott hozzánk, megvalósítva a saját elképzeléseit is. Ez lett a 14 karátos Teaház, melyben februárban óriási izgalommal fogadtuk az első vendégeket, kiknek jó része azóta törzsvendéggé vált, s ha nem jön, már hiányzik. Hogy milyenre sikeredett végül, mindenki eldöntötte maga, mikor újrajött vagy messzire elkerült.

Mi lehet olyan ok, ami abba-hagyhatná vélünk a fontosság illúzióját keltő ténykedésünket?

Mi is jól szórakoztunk, és nagyon büszkék voltunk arra, hogy a társaságunk így már nem pusztán egy a többi "banda" közül, de létrehozott valamit, ami sikeres lett. Olyasmi érzés volt ez, mint mikor részese lehettem az 1992-es rektor-választást szervező pártok egyikének:

Ezért érdemes volt!

A
moment
in the life of
the Sea of Love

A helyiséget tanulónak vizsgaidőszakban is mindössze két ember használta, így a kollégium vezetése akkor még nem akadályozta, sőt kérdéseinket szívesen teljesítették, a kóli-héten ezt igyekeztünk is viszonzni.

Néhány hete mégis gondolkodni kezdtünk, folytassuk-e? Érdemes-e az elénk helyezett gátak leküzdésével újból és újból próbálkoznunk, s hétről-hétre napirendre kerülő ellenőrzéseket elviselelnünk?! Ha mellette döntünk, azért lesz, mert van rá igény.

Vendégként ugyan nem tudom megítélni, de emlékszem, amikor a II. koliban először megnyílt a MediCafé, vizsgák közeledtétől ücsörögtem esténként. Jó volt a hangulat mindig voltak ismerősök, örültem, ha találtam magamnak helyet. Az igaz, nemcsak a reménybeli Kossuth-os, de a régebbi DOTE-s látogatók egy részét is elcsábította az Egyetemi Presszó. Szerencsére az a kellemes érzés még mindig gyakran ér, hogy megkérjük, lesz-e héttől Teaház? Mi lesz a program?

Am igényelnek-e majd minket akkor is, mikor a tervek szerint újra megnyílik a MediCafé! Bevallom, ez őszinte aggodalommal tölt el. Vigasztalni csak az tud, aki újra (én is) vendég lehet(ek).

Ráadásaként, legutóbb felröppent a hír, hogy 1994-ben pályáznunk kell az alagsori tanuló használati jogára, bérleti díjat kell fizetnünk és garantálni, hogy hasznunk nem lesz belőle. A Koll. Biz. elnöke mindezt határozottan *cáfolta* (mellesleg az utolsó kitételek eddig is a gyakori teltház mellett - megféleltünk).

Nem tudom igazán, hogyan képzelem, de szeretném, ha kapnánk megerősítéseket.

Valahol még mindig azt remélem, a cikk címe lassan-lassan az aggályaimra fog vonatkozni.

Hová Márta

Még mindig Ki Mit Tud

A múlt számban szerettem volna, de
csak most sikerült. Talán nem késő....

Ezúton szeretném megköszönni mindenkinek, akik ott voltak és csinálták azt a sok energiát, munkát, amivel jobba és színvonalasabbá varázsolták a rendezvényt. Először is Simon Zsuzsának tartozom hálával, amiért olyan sokat segített. Többek között a sütemény és az üdítő az ő érdeme. Számíthatam még Kerekes Évára, Sárváry Attilára, Puja Sándorra, a Teaházra, az V/8. csoport szinte minden tagjára, Nagy Annára szponzor-ügyben, a rendfenntartó fiúkra (ők valóban kiválóan végezték a munkájukat), Sárdi Péterre és Kahler Andreára, Kocsis Máriára és Ribánszki Ritára, Veress Gáborra, Lukács Zoltánra valamint a többiekre, akiknek a nevét még sokáig sorolhatnám. Szerettem volna nekik máshogy is megköszönni a segítségét, de a pénz kis ördöge elkerült, illetve megtréfált, így nem volt rá módom.

Még egyszer köszönöm, hogy ilyen emberek is vannak az egyetemen. Ha rajtam múlik, jövőre is megrendezik a vetélkedőt, nem vész a feledés homályába. A szervezők is megvannak hozzá. Talán indulók is lesznek.

Sajnálom, hogy oktatóink közül olyan kevesen jöttek el, pedig minden intézetvezető professzort meghívtunk. Lehet, hogy azt hitték, ez is olyan lesz, mint a többi. De nem lett az. Jövőre sem lesz az. Csak vigyázni kell rá. A bennünk rejlő érték könnyen előbújik, ha megfelelően csalogatják és ha van, hová. A DOTE-n adott a helyszín. A Klinika Mozit jobban is ki lehetne használni. Még emlékszem arra az időre, amikor a DOTE Színjátszóköre Molière "Képzelt beteg" című darabját adta elő a színpadon. Azóta csend van körülötte; ha nem lenne mozi és bulik, be is lehetne zárni. Ezzel talán ismét életet lehelünk a színpadba és ismét jó lesz oda bemenni. Mert stílusa van.

Pető Gabriella

Látó-mások

Lou P.

Az az átok Huszonegy

Eljött, s a szél elfújta,
s közben senki nem mondta,
hogyan örülj és örvendj!

Megint elszállt egy,
hiába egyre megy,
de boldog légy és szenvedj!

Itt vagy, de minek?
sokat jelentesz, de kinek?
Aludj és fel ne ébredj!

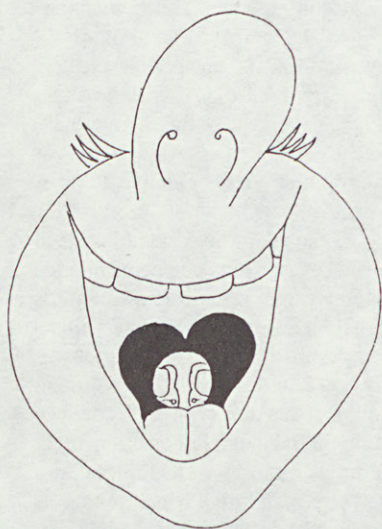
Mert, ha felébredsz
csak kínlódsz, és szenvedsz.
A kísértésnek ne engedj!

A kísértés rossz tanácsot ad
s mégis neki néha megadod magad.
Kívánd, de a szívnek ne engedelmessédj!

Lángoljon a tűz, s égessen,
de ne hagyd, hogy feleslegesen szédítsen,
mert ez soha sem mindegy!

Itt vagy, de mit ünnepsz?
Magadat? - hisz te senkit nem érdekel.
Ne add fel és ne csüggedj!

Eljött s a szél elfújta.
Nem mondtad, s ezért senki nem tudta,
hogyan megvolt az az átok Huszonegy.

Levezető

A sport olyan, mint az evés, az ivás vagy a szex. Nem azért csinálod mert kell, hanem mert jól esik. Ez egyszerűen hozzátartozik ahhoz, hogy túlélj magad, és különösen most, a vizsgaidőszakban. A lehetőségek adva vannak, használd ki őket. Van tornaterem, futás, úszás, ping-pong, korizás. A dolog működik, de az autodidakta technikát nem támogatja. Ha kedved támad úgy ötöd-, hatodmagaddal korizni menni, ám hívd fel a tesi tanszék, délelőtt 9 és 11 között (4436) és megbeszélés alapján kimegy veletek egy tanár. Még azt is vállalják, hogy kérésedre kiviszi a pályára a tanszékről előző nap kiválasztott kölcsön-korcsolyát. Így nem kell végigcipelned a városban. (Este 6 és 8 óra között sajnos nincs lehetőség a csoportos kivonulásra, de állítólag ebben az időben nem is egy életbiztosítás a pálya.)

Az uszodalátogatás előzetes bejelentés alapján zajlik. Itt is érvényes az, hogy 5-10 emberért már kimegy valaki az uszodába.

A tornaterem a vizsgaidőszak rendje szerint üzemel, a szokott módon kell feliratkozni a határidőnaplóba a portán. A konditerem kulcsát, ha a tanszéken nem tartózkodnak, diákigazolvány ellenében veheted fel a portán.

Előtte vannak még a sitáborok január végén és február elején - már amennyiben nem vagy olyan balga, hogy ezt az időt is vizsgáztatással töltsd. A részletes infor-mációkat a faliújságon keresd. Felszerelést a tanszékről kölcsönözhetesz.

Az egész rendszer rugalmas, és elvileg majdnem mindenbe belekezdhetesz (sárkányrepülés, gyephoki, szikla és falmászás sajnos nincs). Így volt ez a lovaglással is. 15 csoport lovagolt 15 x 4 fő, az összesen 60 (csoportonként 5 óra) Pallagon. Működött, mert jó ötlet volt, és szerették az emberek. Következő félévben te szállhatsz be, ill. fel a nyeregbe. A teke nem jött be. Hirdették, de senki nem jelentkezett. Kár. Talán jövőre.

Az ajtók nyitva állnak, szállj be a ringbe és mozogj valamit... ha már kockás a feneked a tanulástól.

-f.l.-

Ha úgy
érzed
érdemes,
add
tovább!

Retro-vízi-ó

Az úszni szeretőket kellemetlenül érintő intézkedést - az úszási időpontok korlátozását - dr. Tóth Lajos, a testnevelési tanszék vezetője a következőképpen indokolta. A jegyet ellenőrzőknek lett volna feladatuk a hallgatók diákigazolványának megnézése: érvényes-e az igazolvány, DOTE-ra jár-e a diák. Ezt a feladatukat nem végezték túl frekvencián, ezért megtörtént, aminek történnie kellett: KLTE-s, DATE-s és ki tudja még milyen fiatalok úsztak a DOTE pénzén. Az ellenőrzőket ellenőrizendő a tesi tanszék csak tanárok jelenlétében hajlandó az ingyenes úszási lehetőséget biztosítani.

Ha van valamilyen elfogadható ötletetek az úszás-ügy megoldására, forduljatok a tanszékhez!

Wórum Ferenc

Kiadja: a Debreceni Orvostudományi Egyetem, 4012. Debrecen, Nagyerdei krt. 98.
Felelős kiadó: dr. Gergely Lajos rektor
Felelős szerkesztő: Nagy Tünde
Szerkesztőség: a DOTE diákönkormányzatának irodájában (DOTE II. Kollégium, tel/fax: 315-753, 311-600/5220)
Tördelés: DOTE Szakdidaktikai és Oktatástechnikai Csoport
Diákoldalak szerkesztői: Bacskai István, Fazekas Levente & Szász Róbert
©
PC és Nyomtató támogatás: MOE Debrecen
Nyomtatás: DOTE Házinyomda, vezető: Telek László
Terjeszti: a Szolgáltatási Osztály és a DÖK